

JAARRAPPORT 2023

Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel
Ottersaat 5
1792 CC OUDESCHILD

Samenwerken & Verbinden

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Accountantsrapport	
Opdracht	3
Samenstellingsverklaring van de accountant	3
Algemeen	5
Financiële positie	6
Bestuursverslag	
Bestuursverslag	8
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2023	11
Staat van baten en lasten over 2023	12
Kasstroomoverzicht over 2023	13
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	14
Toelichting op de balans	16
Toelichting op de staat van baten en lasten	20
Overige toelichtingen	23
Bijlage	
1. WNT-verklaring	26
2. Beleidsgestuurde Contract Financiering	29
3. Begroting NBC	30

ACCOUNTANTSRAPPORT

Aan het bestuur van
Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel
Ter attentie van mevrouw I. Hin
Ottersaat 5
1792 CC Oudeschild

Den Burg 26 juni 2024

Kenmerk: 100630

Geacht bestuur,

OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij aan de hand van de door u verstrekte gegevens en mondelinge mededelingen de jaarrekening over 2023 van uw onderneming opgesteld.

Het resultaat van onze werkzaamheden doen wij u hierbij toekomen.

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

De jaarrekening van Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel te Oudeschild is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2023 en de staat van baten en lasten over 2023 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, 'Samenstellingsopdrachten'. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook van uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Bij onze werkzaamheden is ons niet gebleken dat de uitgaven in het kader van de gesubsidieerde projecten niet rechtmatig zouden zijn besteed, zoals omschreven in de gestelde prestatiedoelstellingen overeenkomstig de subsidievoorwaarden.

Tot het geven van nadere toelichtingen zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
NBC/EELMAN & PARTNERS

R.A. Breed
Accountant-Administratieconsulent

ALGEMEEN

Oprichting vereniging

De vereniging is op 5 maart 1998 opgericht en is aangegaan voor onbepaalde tijd. Het verenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar. De vereniging heeft haar zetel te Texel.

De vereniging stelt zich ten doel om:

- a. grondgebruikers in het werkgebied Texel zelf verantwoordelijk te laten zijn voor behoud en waar mogelijk herstel en ontwikkeling van natuur en landschapswaarden op hun eiland op basis van een duurzame, economisch gezonde land- en tuinbouw;
- b. te stimuleren dat het recreatief medegebruik van het agrarisch gebied door zowel de plaatselijke bevolking als de toeristen op een geleidelijke, evenwichtige en beheerste manier gestalte krijgt.

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- a. het afsluiten van overeenkomsten ten behoeve van en met haar leden;
- b. de verstrekking van voorlichting aan haar leden;
- c. de verstrekking van voorlichting aan derden;
- d. het ontplooiën van overige activiteiten die dienstbaar kunnen zijn aan het bereiken van de gestelde doelen;
- e. het fungeren als aanspreekpunt en overlegorgaan met overheden, instanties, personen en anderen met betrekking tot agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer;
- f. het verkrijgen van financiële middelen welke de vereniging nodig acht voor de uitvoering van haar doelstellingen.

Bestuur van de vereniging

Het bestuur van de vereniging bestond op 31 december 2023 uit de volgende leden:

- mevrouw M. (Marian) Bakker-Merkelbach, voorzitter;
- mevrouw M.T. (Thea) Rutten-Witte, penningmeester;
- de heer M. (Menno) Timmer, secretaris;
- mevrouw G.M. (Mariët) Roeper-Bouw;
- de heer B.S. (Bart) de Lugt.

Beleid met betrekking tot de omvang en functie van het vrije besteedbare vermogen

Het vrije besteedbare vermogen blijft binnen de grenzen en wordt ingezet als buffer voor slechtere tijden met fondswerving en het opvangen van schommelingen in de uitgaven met betrekking tot kosten voor de vereniging.

FINANCIËLE POSITIE

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de vereniging verstrekken wij u het volgende overzicht, dat is gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening.

Analyse van de financiële positie

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Op korte termijn beschikbaar		
Vorderingen	1.942.769	1.556.062
Liquide middelen	<u>547.476</u>	<u>263.891</u>
	2.490.245	1.819.953
Kortlopende schulden	<u>-2.329.356</u>	<u>-1.658.271</u>
Liquiditeitssaldo = werkkapitaal	160.889	161.682
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	<u>7.002</u>	<u>7.741</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u>167.891</u>	<u>169.423</u>
Financiering		
Verenigingsvermogen	<u><u>167.891</u></u>	<u><u>169.423</u></u>

BESTUURSVERSLAG

BESTUURSVERSLAG

Bestuur van ANLV De Lieuw Texel

M. (Marian) Bakker-Merkelbach, voorzitter

M.T. (Thea) Rutten-Witte, penningmeester

M. (Menno)Timmer, secretaris

G.M. (Mariët) Roeper-Bouw

B.S. (Bart) de Lugt

Marian Merkelbach en Thea Rutten zijn beiden afgetreden op de ledenvergadering van 19 februari 2024.

P.S. (Paul) Rutten is gekozen als nieuwe voorzitter.

J.P. (John) van Schaik is gekozen als nieuwe penningmeester.

Medewerkers van ANLV De Lieuw Texel:

S.W.F. (Siebold) van Breukelen;

A.C. (Ineke) Hin;

V.A. (Vincent) Lap;

M.C. (Mariëtte) Smit (per 1-6-2023).

Belangrijkste activiteiten van ANLV De Lieuw Texel in 2023 en voornemens voor 2024

(ook deels beschreven in het inhoudelijk verslag van de BCF verantwoording 2023 voor de gemeente)

Afgelopen jaar hebben we ons 25 jarig jubileum gevierd. Met het toesturen van zakjes akkerrandenzaad met de Texelse Courant mee, met de vertoning van de film "Onder het maaiveld" voor onze leden, donateurs en relaties, een jubileum mok voor onze leden en donateurs en tenslotte een gezellige BBQ.

Wij zijn betrokken bij de gebiedsprocessen in de provincie, maar deze lopen traag door besluiteloosheid van landelijke politici.

Er is een nieuwe beschikking voor het ANLb voor 2023-2028 gekregen van provincie Noord-Holland. Ons ANLb-budget is verhoogd van 1,2 naar 1,7 miljoen. Dit budget voor agrarisch natuurbeheer wordt aangevuld door de Gemeente Texel. Dit budget van de gemeente wordt gebruikt voor overeenkomsten waar geen ANLb contract met de provincie voor kan worden afgesloten.

De tarieven/ha zijn ook gestegen zodat we weinig extra beheer kunnen afsluiten in vergelijking met 2022.

In het nieuwe hoofdlijnen akkoord 2024 is (veel) meer budget opgenomen voor agrarisch natuurbeheer. Er wordt in samenwerking met onze koepel Boer en Natuur gekeken naar de inzet van deze extra middelen.

Het tuinwalbeheer is uitgevoerd op ruim 180 km enkelzijdige tuinwal. Er is bijna 1,5 km tuinwal gerestaureerd. De restauratie is minder dan verwacht door de natte weersomstandigheden. Er moet een nieuwe aanvraag worden voorbereid voor het tuinwalbeheer na 2024.

We hebben natuurlijk samengewerkt met al onze partners in het landelijk gebied. Speciaal noemen we hier:

- overleg over het op te zetten wandel-knooppuntennetwerk op Texel, hier is inmiddels een samenwerkingsovereenkomst voor gesloten tussen Recreatie Noord-Holland, Gemeente Texel, VVV Texel, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten;
- overleg met Schapeneiland Texel over extra mogelijkheden voor schapenboeren;
- verkennende gesprekken over meer samenwerking met de andere collectieven in NH;
- opzet van de belangenbehartiging van natuur-ondernemers binnen LTO-Noord.

De Liew is blij met haar nieuwe medewerkster Mariëtte Smit. Zij doet schouw en monitoring van ANLb, wandelpaden en kolken, en gaat vrijwilligers meer te betrekken bij de Liew. Inmiddels is een groep vrijwilligers weidevogelbescherming opgestart. En een groep vrijwilligers die vlinders gaat monitoren in de akkerranden.

De Liew is trots op het Lerend Netwerk Texel (in samenwerking met Natuurmonumenten, Wij.land, Nationaal Park), de 23 boeren die hierin met veel enthousiasme, samen proberen vorm te geven aan meer natuur-inclusiviteit binnen hun bedrijf. Er is een subsidie aangevraagd bij RVO voor voortzetting en uitbreiding van het LNT.

Omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen.

De begroting is opgenomen in ons financieel overzicht. Ons eigen vermogen blijft ongeveer € 160.000 zoals afgesproken op de ledenvergadering. Het kan gebruikt worden als voorfinanciering bij projecten en dient als zekerheid in onze projectorganisatie met 4 medewerkers.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na voorstel resultaatverdeling)

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1 7.002	7.741
	<u>7.002</u>	<u>7.741</u>
Vlottende activa		
Vorderingen	2 1.942.769	1.556.062
Liquide middelen	3 547.476	263.891
	<u>2.490.245</u>	<u>1.819.953</u>
	<u>2.497.247</u>	<u>1.827.694</u>
PASSIVA		
Verenigingsvermogen	4 167.891	169.423
Kortlopende schulden	5 2.329.356	1.658.271
	<u>2.497.247</u>	<u>1.827.694</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

		2023		2022	
		€	€	€	€
Subsidies en bijdragen	6	2.198.129		1.804.687	
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk	7				
		-285.313		-98.296	
Directe kosten beheer en projecten	8	-1.912.816		-1.706.391	
Bruto verenigingsresultaat		-		-	
Overige ontvangsten	9	14.474		13.557	
Bruto verenigingsresultaat			14.474		13.557
Algemene verenigingskosten	10		15.176		5.714
Totaal van verenigingsresultaat			-702		7.843
Overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	11	-567		-	
Rentelasten en soortgelijke kosten	12	-263		-306	
Financiële baten en lasten			-830		-306
Totaal van resultaat			-1.532		7.537

Het resultaat van € 1.532 wordt in mindering gebracht op het verenigingsvermogen.

BEGROTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

Omschrijving	2023	Begroting 2023	2022
Netto omzet	2.198.129	2.350.557	1.804.687
Wijziging in voorraden en OHW	-285.313	-155.557	-98.296
Directe kosten beheer en Projecten	-1.912.816	-2.195.000	-1.706.391
BRUTOWINST	-	-	-
Overige ontvangsten	14.474	13.800	13.557
Bruto verenigingsresultaat	14.474	13.800	13.557
Algemene verenigingskosten	15.176	18.500	5.714
Kosten	15.176	18.500	5.714
Totaal van verenigingsresultaat	-702	-4.700	7.843
Rentelasten en soortgelijke kosten	-830	-350	-306
Totaal van resultaat	-1.532	-5.050	7.537

Verschillen in begroting en realisie worden als volgt verklaard:

Lagere ontvangst provincie tuunwallenbeheer
Minder uitgaven restauratie tuunwallen
ANLB minder contracten afgesloten

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel is feitelijk en statutair gevestigd op Ottersaat 5, 1792 CC te Oudeschild en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 37081759.

Algemene toelichting

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel bestaan voornamelijk uit het behoud en waar mogelijk herstel en ontwikkeling van natuur en landschapswaarden op het eiland Texel.

Schattingen

Informatieverschaffing over schattingen, oordelen, veronderstellingen en onzekerheden

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld volgens de algemene bepalingen van Rjk C1.
De geformuleerde grondslagen hebben betrekking op de jaarrekening als geheel.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Voorzover niets anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Pensioenregelingen

Pensioenregelingen

Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel heeft een aantal pensioenregelingen voor werknemers. Deze worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verwerkt.

Grondslagen

De waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen, gebaseerd op individuele beoordeling van de vordering.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

De bepaling van het resultaat

De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de subsidies en bijdragen en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen, kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Omzetverantwoording

De subsidie opbrengsten en bijdragen zijn de opbrengst van aan derden geleverde diensten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde interest.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Vaste activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	2.690	2.690
Vervoermiddelen	4.312	5.051
	<u>7.002</u>	<u>7.741</u>

Materiële vaste activa

Het verloop van het totaal van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	<u>Bedrijfs- gebouwen en -terreinen</u>	<u>Inventaris</u>	<u>Vervoer- middelen</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
<i>Stand per 1 januari 2023</i>				
Verkrijgings of vervaardigingsprijs	2.690	4.760	21.560	29.010
Cumulatieve afschrijvingen	-	-4.760	-16.509	-21.269
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>	<u>2.690</u>	<u>-</u>	<u>5.051</u>	<u>7.741</u>
<i>Mutaties</i>				
Afschrijvingen	-	-	-739	-739
<i>Saldo mutaties</i>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-739</u>	<u>-739</u>
<i>Stand per 31 december 2023</i>				
Verkrijgings of vervaardigingsprijs	2.690	4.760	21.560	29.010
Cumulatieve afschrijvingen	-	-4.760	-17.248	-22.008
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>2.690</u>	<u>-</u>	<u>4.312</u>	<u>7.002</u>

Vlottende activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
2 Vorderingen		
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>1.942.769</u>	<u>1.556.062</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
Te vorderen projectsubsidie Plas Dras De Grie	-	93.657
Contributies	6.225	2.300
Te ontvangen subsidie Implementatie ANLb 2023	1.680.328	1.180.543
Te ontvangen beheer Tuunwallen 2022/2023	226.249	272.499
Te ontvangen onderhoudinspecties schapenboeten 2022	-	3.385
Te ontvangen subsidie S.N. Ploeg	4.651	3.678
Te ontvangen De Texelse bierbrouwerij	25.316	-
	<u>1.942.769</u>	<u>1.556.062</u>
3 Liquide middelen		
Rabobank Zakelijke rekening	177.588	43.436
Rabobank DoelReserveren	369.888	220.455
	<u>547.476</u>	<u>263.891</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vereniging.

PASSIVA

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
4 Verenigingsvermogen		
Overige reserve	<u>167.891</u>	<u>169.423</u>
 <i>Overige reserve</i>		
		<u>2023</u>
		€
Stand per 1 januari		169.423
Uit resultaatverdeling		-1.532
Stand per 31 december		<u>167.891</u>
	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
5 Kortlopende schulden		
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	16.726	14.213
Overige schulden en overlopende passiva	<u>2.312.630</u>	<u>1.644.058</u>
	<u>2.329.356</u>	<u>1.658.271</u>
 <i>Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
Loonheffing	6.245	6.729
Bedrijfstakeigen regelingen	<u>10.481</u>	<u>7.484</u>
	<u>16.726</u>	<u>14.213</u>
 <i>Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Projecten uren en onkosten	3.005	-
Organisatiekosten	1.697	3.197
Projecten uren en onkosten	1.514.127	1.131.416
Beheerkosten	2.210	3.629
Vakantiegeld/-dagenverplichting	4.872	4.410
Agrarisch natuur- en Landschapsbeheer	266.022	77.579
Tuunwalbeheer	492.747	411.328
Projectsubsidies en -bijdragen	<u>27.950</u>	<u>12.499</u>
	<u>2.312.630</u>	<u>1.644.058</u>

Voor het beheer en de aanleg van landschapselementen worden subsidiegevers aangetrokken. Deze middelen worden in het algemeen pas besteed nadat de subsidie is ontvangen. Het verschil in betaalde kosten en reeds ontvangen subsidies wordt gepresenteerd onder de overlopende activa en passiva.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Tekstuele toelichting

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn geen rechten, verplichtingen en regelingen die niet in de balans zijn opgenomen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

6 Subsidies en bijdragen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Agrarisch natuur- en landschapsbeheer	1.719.508	1.180.543
Tuinwalbeheer	328.273	408.340
Projectsubsidies en -bijdragen	30.581	96.448
Gemeentesubsidie weidevogelbeheer en wandelpaden	94.451	88.000
Akkerranden	25.316	31.356
	<u>2.198.129</u>	<u>1.804.687</u>

Bijdrage gemeente Texel:

Door de gemeente Texel wordt jaarlijks een bedrag bijgedragen ten behoeve van akkerranden en landschapsprojecten, alsmede een bijdrage voor het Tuinwalbeheer vanaf 2019 (als vervolg op de ROL/RAL)+wandelpaden.

De bijdrage van de gemeente Texel voor 2023 bedraagt € 187.152.

Subsidie ANLb:

Er is per 20 augustus 2015 een subsidieaanvraag ingediend bij de Provincie Noord-Holland ten behoeve van agrarisch natuurbeheer voor de jaren 2016 tot en met 2021.

Per 30 oktober 2015 is een subsidieverleningsbeschikking afgegeven op basis van een totaalbedrag van € 4.298.864 over de gehele periode van 6 jaar.

Per 18 november 2016 is een uitbreiding gevraagd op de ingediende aanvraag, waardoor het subsidiebedrag voor de hele subsidieperiode is gewijzigd naar € 4.623.590.

De wijziging gaat in per 1 januari 2017.

Per 6 november 2018 is een uitbreiding gevraagd op de ingediende aanvraag, waardoor het subsidiebedrag voor de hele subsidieperiode is gewijzigd naar € 5.111.054.

De wijziging gaat in per 1 januari 2019.

Per 20 november 2019 is een uitbreiding gevraagd op de ingediende aanvraag, waardoor het subsidiebedrag voor de hele subsidieperiode is gewijzigd naar € 5.584.320.

De wijziging gaat in per 1 januari 2020.

Per 17 december 2020 is een correctie op de subsidie doorgevoerd, waardoor het subsidiebedrag voor de hele subsidieperiode is gewijzigd naar € 7.083.260.

De wijziging gaat in per 1 januari 2020 en loopt tot 31-12-2025.

Per 7 december 2023 is een correctie op de subsidie doorgevoerd, waardoor het subsidiebedrag voor de voor de hele subsidieperiode is gewijzigd naar € 9.964.321,62.

De wijziging gaat in per 1 januari 2023 en loopt tot 31 december 2028.

De vereniging is verplicht om het subsidiebedrag terug te betalen als de gesubsidieerde activiteiten niet worden uitgevoerd of plaatsvinden.

Subsidie Tuinwalbeheer:

Er is per 29 maart 2019 een subsidieaanvraag bij de Provincie Noord-Holland ingediend ten behoeve van het tuinwal beheer vanaf 2019.

Per 19 april 2019 is een subsidieverleningsbeschikking afgegeven op basis van een totaalbedrag van € 1.336.753 over de gehele periode van 6 beheersjaren. Dit betreft 80% van de subsidiabele kosten op basis van de maximale tarieven.

Voor het jaar 2021 is een vordering opgenomen van € 266.889. In 2022 is een bedrag ontvangen van € 267.687, een verschil van € 798. Voor het jaar 2022 is een vordering opgenomen van € 272.500. Voor 2023 is een vordering opgenomen van € 226.500.

Subsidievoorwaarden:

De subsidie wordt verstrekt vanuit het provinciale subsidiebeleid volgens de Uitvoeringsregeling subsidie Tuinwallen Noord-Holland 2019.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
7 Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk		
Wijzigingen in nog te besteden subsidies	-285.313	-98.296
8 Directe kosten beheer en projecten		
Natuurproductie	<u>1.912.816</u>	<u>1.706.391</u>
<i>Natuurproductie</i>		
Agrarische natuur en landschapsbeheer	1.609.959	1.304.178
Tuunwalbeheer	246.854	291.119
Projectsubsidies en bijdragen	<u>56.003</u>	<u>111.094</u>
	<u>1.912.816</u>	<u>1.706.391</u>
9 Overige ontvangsten		
Ontvangen contributies	6.221	6.100
Vergoeding schapenboeten	3.603	3.385
Subsidie natuurbeheer (SVNL-N)	<u>4.650</u>	<u>4.072</u>
	<u>14.474</u>	<u>13.557</u>
Lonen		
Brutolonen en salarissen	103.010	95.318
Toerekening loonkosten	<u>-103.010</u>	<u>-95.318</u>
	-	-
Sociale lasten en pensioenlasten		
Verplichte sociale lasten	16.008	14.892
Toerekening sociale lasten	-16.008	-14.892
Pensioenlasten	20.286	18.118
Toerekening pensioenlasten	<u>-20.286</u>	<u>-18.118</u>
	-	-
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Vervoermiddelen	739	1.258
Doorberekende afschrijvingskosten	<u>-739</u>	<u>-1.258</u>
	-	-
10 Algemene verenigingskosten		
Verenigingskosten	8.350	3.043
Kosten overige regelingen	6.087	7.174
Doorberekende afschrijvingen	739	1.258
Dekkingsverschil loonkosten op projecten	<u>-</u>	<u>-5.761</u>
	<u>15.176</u>	<u>5.714</u>

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
11 Overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Ontvangen rente spaarrekening	<u>-567</u>	<u>-</u>
<i>Ontvangen rente spaarrekening</i>		
Rabobank DoelReserveren	<u>-567</u>	<u>-</u>
12 Rentelasten en soortgelijke kosten		
Betaalde bankrente	<u>263</u>	<u>306</u>
<i>Betaalde bankrente</i>		
Rabobank Zakelijke rekening	<u>263</u>	<u>306</u>

OVERIGE TOELICHTINGEN

Gemiddeld aantal werknemers

Uitsplitsing

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>1,89</u>	<u>1,81</u>
Totaal van gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>1,89</u></u>	<u><u>1,81</u></u>

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

Bezoldiging van toezichthoudende topfunctionarissen: Specificatie

Naam van toezichthoudende topfunctionaris

Mevrouw M. Bakker-Merkelbach

Functie(s)

Voorzitter

Bezoldiging van toezichthoudende topfunctionarissen: Specificatie: Voorgaande periode

Naam van toezichthoudende topfunctionaris

Mevrouw M. Bakker - Merkelbach

Functie(s)

Voorzitter

Bezoldiging van topfunctionarissen en degenen die nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.900 of minder: Specificatie

Naam van topfunctionaris

Overzicht van de topfunctionarissen met een totale bezoldiging lager dan € 1.800:

- mevrouw M.T. Rutten-Witte;
- mevrouw G.M. Roeper-Bouw;
- de heer B.S. de Lugt;
- de heer M. Timmer;
- de heer M.J.P. van Heerwaarden;
- de heer J. van der Star;
- de heer J.P.F. Witte.

Gebeurtenissen na balansdatum

Informatieverschaffing over gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor het boekjaar plaatsgevonden.

Oudeschild, 26 juni 2024

Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel

De heer P.S. Rutten
Voorzitter

De heer J.P. van Schaik
Penningmeester

De heer M. Timmer
Secretaris

De heer B.S. de Lugt
Bestuurslid

Mevrouw G.M. Roeper-Bouw
Bestuurslid

BIJLAGE

Aan het bestuur van:
Agrarische Natuur- en
Landschapsvereniging De Lieuw
Texel

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde verantwoording inzake de Wet normering topinkomens 2023 (hierna: WNT-verantwoording) van Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel te Oudeschild gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de WNT-verantwoording in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de Regeling Controleprotocol WNT 2023. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de WNT-verantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel zoals gevraagd en beschreven in de Regeling Controleprotocol WNT 2023.

Het niet voldoen aan de Nederlandse controlestandaarden

Paragraaf 2.5.2 van de Regeling Controleprotocol WNT 2023 schrijft voor dat bij de controle van een aparte verantwoording van uitsluitend de WNT-gegevens, geen jaarrekeningcontrole uitgevoerd wordt en dat de accountant niet wordt geacht de afwezigheid van een jaarrekeningcontrole te compenseren met andere werkzaamheden. Door deze beperking in onze controlewerkzaamheden wordt niet voldaan aan de vereisten van de Nederlandse controlestandaarden.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in

dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De WNT-verantwoording is opgesteld voor de Minister van BZK, de Minister wie het aangaat zoals bedoeld in artikel 1.1 sub o WNT en de personen die op grond van artikel 5.1 WNT zijn belast met het toezicht op de naleving van de wet, met als doel Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel in staat te stellen te voldoen aan art. 1.7 WNT. Hierdoor is de WNT-verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging De Lieuw Texel voor de Minister van BZK, de Minister wie het aangaat zoals bedoeld in artikel 1.1 sub o WNT en de personen die op grond van artikel 5.1 WNT zijn belast met het toezicht op de naleving van de wet en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de WNT-verantwoording

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de WNT-verantwoording in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de WNT-verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het WNT-verantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van de werkzaamheden die zijn beschreven in de Regeling Controleprotocol WNT 2023 dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons op basis van die werkzaamheden af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze WNT-verantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben onze werkzaamheden professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de WNT-verantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's uitvoeren van de in de Regeling Controleprotocol WNT 2023 beschreven werkzaamheden en het vanuit deze werkzaamheden verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de WNT-verantwoording en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de WNT-verantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiele afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen, die uit onze controle naar voren zijn gekomen.

27 juni 2024

NBC Eelman & Partners

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke that ends in a sharp upward curve.

R.A. Breed AA
Accountant-Administratieconsulent

Financieel overzicht De Lieve 2022-2023-2024

	1-1-2022		1-1-2023		1-1-2024		1-1-2025		
	2022 definitief	2023 concept	2024 begroting	2024 definitief	2025 concept	2026 begroting	2026 definitief	2027 concept	
	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	
Agrarisch natuurbeheer									
Provincie ANLB	€ 1.180.543		€ 1.660.722		€ 1.660.722		€ 1.660.722		Dit is gelabeld geld voor de pakketten agrarisch natuurbeheer.
BGT			€ 5.147		€ 5.147		€ 5.147		
Implementatie ANLB 2023 via B&N	€ 75.000		€ 75.000		€ 75.000		€ 75.000		Het aanvullende budget van de gemeente wordt gebruikt voor Texelse pakketten en voor aankoop van akkerrandenzaad. De Texelse biërbrouwerij vergoedt akkerranden om de brouwerij.
gemeentebijdrage agr. natuurbeheer	€ 31.356		€ 25.316		€ 25.316		€ 25.000		De uren voor het Lerend Netwerk Texel worden betaald uit overhead ANLB
De Texelse biërbrouwerij							€ 25.000		
ondersteuning gebiedsprocessen prov NH	€ 1.155.044	€ 1.392.408			€ 1.392.408		€ 1.319.851		
behoevervoeding ANLB		€ 36.363			€ 36.363		€ 15.000		
zaaigoed	€ 149.135	€ 164.913			€ 164.913		€ 170.000		
overhead		€ 16.275			€ 16.275		€ 20.000		
LNT							€ 20.000		
saldo	€ 94.859	€ 77.579	€ 271.169	€ 77.579	€ 193.590	€ 271.169	€ -4.264.129	€ 7.040	
Tuinwalbeheer									
Provincie tuinwalbeheer	€ 272.500		€ 219.464		€ 219.464		€ 250.000		Dit is gelabeld geld voor het tuinwalbeheer. De tuinwalbeschikking van de provincie loopt van 2019 t/m 2024. Er zal nog een flinke slag gemaakt moeten worden in de restauratie van tuinwalen in het laatste jaar van de beschikking. Waarschijnlijk moet op er het eind € 93.000 erzig worden betaald aan de provincie
gemeente tuinwalbeheer	€ 95.701		€ 95.701		€ 95.701		€ 95.701		omdat we 12,5 km minder in beheer hebben dan begroot.
eigen bijdragen	€ 40.139		€ 13.108		€ 13.108		€ 15.000		Voor de periode hierna moet er een nieuwe regeling komen voor het tuinwalbeheer.
tuinwal klein onderhoud	€ 113.033	€ 115.122			€ 115.122		€ 115.000		Het budget van de gemeente is opgenomen in de beschikking van de provincie als cofinanciering voor beheer en restauratie van ruim 100 km tuinwalen op Texel.
tuinwal groot onderhoud	€ 159.145	€ 111.128			€ 111.128		€ 135.000		Vanaf 2023 is een accountsverklaring nodig voor de gemeente.
overhead	€ 18.940	€ 20.604			€ 20.604		€ 20.000		
saldo	€ 294.693	€ 411.915	€ 493.334	€ 411.915	€ 81.419	€ 493.334	€ 90.701	€ 584.035	
Projecten (incl overhead)									
wandelpaden en PR (gemeente bijdrage)	€ 11.000	€ 23.158	€ 16.451	€ 23.158	€ 16.451	€ 24.000	€ 16.451	€ 24.000	Dit is gelabeld geld voor verschillende lopende projecten.
wandelpaden en PR (verenigingsvermogen)	€ 2.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	Het budget van de gemeente wordt gebruikt voor onderhoud en PR van onze wandelpaden door boerenland. De indexatie van de gemeente wordt geheel ingezet voor wandelpaden en PR.
lijnspeel oude land en binnenduinzand	€ 3.787	€ 7.076	€ 23.480	€ 7.076	€ 23.480	€ 4.847	€ 4.847	€ 4.847	
WF Boeren Vissers Buitenland	€ 96.448	€ 4.613	€ 4.847	€ 4.613	€ 4.847	€ 5.147	€ 5.147	€ 5.147	
Plus Gras De grie	€ 87.980	€ 15.009	€ 18.138	€ 15.009	€ 18.138	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000 vanuit overhead ANLB voor het Lerend Netwerk Texel.
Basregistratie grootschalige topo	€ 996	€ 391	€ 391	€ 391	€ 391	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Lerend Netwerk Texel	€ 996	€ 15.009	€ 18.138	€ 15.009	€ 18.138	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
zoek water	€ 996	€ 391	€ 391	€ 391	€ 391	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Dinamofonds/stuw Ceas Bis	€ 14.144	€ 10.304	€ 10.304	€ 10.304	€ 10.304	€ 451	€ 451	€ 23.254	
saldo	€ 14.144	€ 12.489	€ 22.803	€ 12.489	€ 10.304	€ 22.803	€ 451	€ 23.254	
Overigen									
contributie	€ 6.100	€ 6.828	€ 6.225	€ 6.828	€ 6.225	€ 8.000	€ 6.225	€ 8.000	Dit zijn de overige verenigings-baten en -lasten die niet gelabeld zijn.
overige inkomsten/kosten	€ 7.457	€ 3.000	€ 8.254	€ 3.000	€ 8.254	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	
wandelpaden en PR	€ 2.000	€ 5.306	€ 8.000	€ 5.306	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	
jubiläum	€ 2.142	€ 830	€ 2.142	€ 830	€ 2.142	€ 300	€ 300	€ 300	Dit geeft een klein negatief resultaat wat ten laste komt van ons eigen vermogen
rente	€ 306	€ 48	€ 306	€ 48	€ 306	€ 300	€ 300	€ 300	
Corr. Leenhoffing	€ 306	€ 48	€ 306	€ 48	€ 306	€ 300	€ 300	€ 300	
Saldo	€ 7.1537	€ -1.533	€ -4.575	€ -1.533	€ -4.575	€ -4.575	€ -4.575	€ -4.575	
Balans									
eigen vermogen	€ 161.886	€ 169.423	€ 169.423	€ 161.886	€ 169.423	€ 167.890	€ 167.890	€ 167.890	Ons eigen vermogen blijft ongeveer € 160.000 zoals afgesproken op de ledenvergadering. Het kan gebruikt worden als voorfinanciering bij projecten
resultaat	€ 7.597	€ -1.593	€ -4.575	€ -1.593	€ -4.575	€ -4.575	€ -4.575	€ -4.575	en dient als zekerheid in onze projectorganisatie met 4 medewerkers.
eigen vermogen	€ 169.423	€ 167.890	€ 167.890	€ 169.423	€ 167.890	€ 167.890	€ 167.890	€ 167.890	
Gemeente totaal	€ 181.701	€ 187.152	€ 187.152	€ 181.701	€ 187.152	€ 187.152	€ 187.152	€ 187.152	

Inhoudelijk verslag BCF ANLV De Liew Texel over 2023

Agrarisch natuurbeheer

De Liew versterkt het agrarisch natuur- en landschapsbeheer door:

1. Het landelijk en provinciaal beleid op het gebied van agrarisch natuur- en landschapsbeheer en op het gebied van natuur-inclusieve landbouw te vertalen naar en uit te voeren op Texel;
2. Voorlichting en ondersteuning te geven aan Texelse agrariërs;
3. Het afsluiten van beheerovereenkomsten met Texelse agrariërs;

De Liew heeft een nieuwe aanvraag voor het ANLB ingediend bij de provincie Noord-Holland. Op basis daarvan hebben we een beschikking voor de jaren 2023-2028 voor uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer op Texel. De boeren zijn hierover voorgelicht op onze ledenvergadering, via de nieuwsbrieven en in de “zitdagen”. Op deze zitdagen hebben alle (potentiele) leden een individueel gesprek met onze gebiedscoördinator. In dit gesprek wordt het beheer van het afgelopen jaar geëvalueerd en de mogelijkheden voor het komend jaar besproken. Op basis daarvan kunnen de leden een beheerovereenkomst afsluiten.

Tevens hebben we in 2023 het Lerend Netwerk Texel opgezet. Daarin wordt concreet gewerkt aan praktijkoplossingen voor natuur inclusieve landbouw samen met boeren en natuurbeheerders.

4. Inrichtingsprojecten in het agrarisch gebied uit te voeren.

In 2023 is het project “Verbetering leefgebied grutto’s op Texel” afgerond. Met financiering van R.V.O. is een gebied in de Grie ingericht zodat het waterpeil plaatselijk verhoogd kan worden d.m.v. stuwen, waterbassins, afsluitbare greppels en natuurvriendelijke oevers, om de weidevogel-habitat te verbeteren.

De Liew beschermt flora en fauna in het agrarisch gebied op Texel door beheerovereenkomsten met Texelse agrariërs af te sluiten met betrekking tot:

5. (Weidevogel)beheer op percelen die net buiten de provinciale leefgebieden vallen;
6. (Weidevogel)beheer waar geen provinciaal pakket voor is zoals o.a. uitgestelde bewerking op gras- en bouwland, hoog waterpeil, greppelbeheer, greppel plas/dras, uitstrooien ruige mest, extensief beweiden met schapen;

Voor bovenstaande beheerovereenkomsten waar geen ANLB-overeenkomst voor kan worden afgesloten, sluit de Lieuw zogenaamde Z-pakketten af met de betreffende boeren, In 2023 zijn onderstaande Z-pakketten afgesloten en uitgevoerd:

Z.22.03n	Greppel plas dras 1 maart-1 juni	7,9605 ha
Z.22.04b	Uitgestelde bewerking	18,0402 ha
Z.22.08c	Hoog waterpeil	30,5193 ha
Z.22.08d	Bassin klein	2 stuks
Z.22.08e	Bassin groot	1 stuks
Z.22.37b	Greppels	190,9595 ha
Z.22.7a2	Ruige mest maaidatum	5,4881 ha
Z.22.7aEM	Ruige mest via eigen middelen	130,2756 ha
Z.22.A.01.e	Rustperiode 1 juli	3,6541 ha
Z.22.A01a	rustperiode 1 juni	4,2138 ha
Z.22.A01c	Grasland met rust 1 april - 15 juni	1,9299 ha
Z.22.a02a	Kuikenveld strook niet gemaaid	0,0596 ha
Z.22.A02b	Kuikenveld, strook uitgerasterd	0,1489 ha
Z.22.A04	Legselbeheer eigen middelen	131 nesten
Z.22.Ext teelt a	Extensieve teelten met stoppel	4,9769 ha
Z.22.Ext teelt b	Extensieve teelt zonder stoppel	3,5932 ha
Z.22.Kringloop	lokaal krachtvoer	11,3032 ha
Z.22.37c	Afgesloten greppels	25,3848 ha
Z.22 Kringloop	lokaal krachtvoer	2,0015 ha

7. Meer akkerranden en akkerrandenzaaigoed;

Het akkerrandenbeheer is in 2023 afgesloten en vergoed door het ANLB en door de Texelse bierbrouwerij. De bierbrouwerij vergoed de akkerranden om het Texelse brouwgerst. Het zaaigoed voor de akkerranden wordt (deels) vergoed vanuit de gemeentelijke BCF.

8. Extensieve teelten en productie eigen krachtvoer.

Er is in totaal bijna 22 ha. extensieve teelten en lokaal krachtvoer geteeld, zie bovenstaande tabel.

- Aantal agrariërs betrokken bij het door ontwikkelen van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer in 2023: 91 boeren hadden in 2023 een beheerovereenkomst ANLB afgesloten op 4.704 ha.
- Aantal agrariërs betrokken bij natuur-inclusieve landbouw in 2023: 23 boeren zijn actief betrokken bij het Lerend Netwerk Texel.
- Totaalbedrag aan Texelse beheerovereenkomsten afgesloten in 2023: € 68.911,79 Z-pakketten Texels beheer afgesloten en € 33.557,02 akkerrandenzaad gekocht.

Tuinwalbeheer

De Liew stimuleert het behoud van het Texelse tuinwallenlandschap door:

1. De provinciale/gemeentelijke beheer- en onderhoudsregeling voor tuinwallen te bestendigen;
2. Beheerovereenkomsten af te sluiten met de gebruikers van tuinwallen;
3. Groot onderhoud en restauratie uit te voeren aan het tuinwallenlandschap.

De Liew heeft de beheer- en onderhoudsregeling voor tuinwallen ook in 2023 uitgevoerd. De zes jarige contracten hiervoor zijn in 2019 afgesloten met de beheerders van tuinwallen. Jaarlijks komen er enkele nieuwe contracten bij voor gerestaureerde tuinwallen. Vanuit deze regeling worden ook jaarlijks tuinwallen gemaaid/opslag gesnoeid en tuinwallen gerestaureerd.

- Percentage tuinwallen waarop een beheerovereenkomst is afgesloten in 2023: Er is in 2023 voor 184,2 km enkelzijdige tuinwal een beheerovereenkomst afgesloten voor klein onderhoud met de beheerders. Dit zijn tuinwallen in agrarisch gebied en op land van Natuurmonumenten. De tuinwallen op land van Staatsbosbeheer vallen onder de beschikking van SBB. Een schatting is dat dit 95% van de tuinwallen op Texel is die aan de voorwaarden voldoen.
- Aantal meter tuinwal dat gerestaureerd is in 2023: Er is in 2023 1.467 meter tuinwal gerestaureerd, 1.803 meter raster langs de tuinwal gezet en op 3.250 meter tuinwal bomen, bramen en lang gras verwijderd.

Wandelpaden en PR

De Liew ontwikkelt en onderhoudt wandelpaden en de bijbehorende voorzieningen door het agrarisch gebied en zorgt voor actuele beschikbare informatie hierover.

In 2023 heeft de Liew een nieuwe medewerker aangenomen die o.a. de informatievoorziening en onderhoud van de wandelpaden voor haar rekening neemt.

- Jaarlijkse informatievoorziening voor de routes: Er is in 2023 een nieuwe kaart gemaakt met alle wandelroutes van De Liew. Deze wordt actief verspreid op vele toeristische locaties op Texel. Daarnaast wordt geadverteerd in de vakantiekrant met de Liew wandelpaden door boerenland. En zijn de routes van de wandelpaden digitaal beschikbaar via onze website. Hier is een budget van ruim € 12.000 mee gemoeid.
- Jaarlijks onderhoud van bewegwijzering, borden, zitjes, pontjes etc. Het onderhoud van de paden en de bewegwijzering heeft in 2023 bijna € 11.000 gekost.